

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2010/28 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı:2013/130

Karar Günü:11.12.2013

R.G. Tarih-Sayı:08.01.2014-28876

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi 2009 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi 2009 yılı kesin hesabının ilk incelemesi sonucunda, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine 11.12.2013 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin Anayasa Mahkemesine verdiği 2009 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren Raportör Zekeriya AYDIN tarafından hazırlanan esas inceleme raporu, Anayasa ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde, Partinin 2009 yılı gelirlerinin 13.155 TL ve giderlerinin 12.992 TL olduğu, 163 TL nakit devrinin 2010 yılına devrettiği anlaşılmaktadır.

Partinin 2009 yılı birleşik kesin hesabının Genel Yönetim Kurulunca 5.4.2010 gününde kabul edilerek onaylandığı görülmüştür.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi 2009 yılı Genel Merkez kesin hesabının gelir ve gider rakamlarının yukarıda açıklanan tutarlardan oluştuğu, bu hâliyle Partinin 2009 yılı kesin hesabının doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Parti Genel Merkezinin 2009 yılı gelir ve gider belgelerinin kaydedildiği defterler bulunmamaktadır.

Parti yetkililerinden 5.3.2013 gün ve 215-744 sayı ile 2009 yılı kesin hesabının dayanağını oluşturan defterler ile gelir ve gider belge asıllarının gönderilmesi istenmiştir.

Parti yetkilisi Genel Başkan Turgut KOÇAK 28.5.2013 günlü yazı ile, “*Sözü geçen genel merkez gelir ve gider belgeleri ve defterler ise mahkemenize iletilmiş olup bize dönmüş değildir.*” şeklinde cevap vermiştir.

Parti yetkilisinin defterler ile gelir ve gider belgelerini Anayasa Mahkemesine verdiği dair herhangi bir belge sunmaması ve yapılan araştırmada da bunların Mahkemede olduğuna dair herhangi bir bilgiye ulaşılamadığından dolayı beyana itibar edilmemiştir. Bu nedenle defterler yok kabul edilmiştir.

2820 sayılı Kanun'un 60. maddesinin birinci fıkrasında, “*Her kademedeki parti organları üye kayıt defteri, karar defteri, gelen ve giden evrak kayıt defteri, gelir ve gider defteri ile demirbaş eşya defteri tutmak zorundadırlar.*”, beşinci fıkrasında, “*Parti adına elde edilen gelirlerin alındığı ve yapılan giderlerin ne gibi işlere ve yerlere harcandığı ilgili defterlere sıra ile ve belgeleri de belirtilerek geçirilir.*”, altıncı fıkrasında “*Bütün defterlerin sayfaları ve kaç sayfadan ibaret oldukları teşkilatın bulunduğu ilgili seçim kurulu başkanı tarafından mühürlenir ve tasdik edilir.*” denilmiş, aynı Kanun'un 113. maddesinde de “*Bu Kanunun 60 ıncı maddesinde yazılı defter ve kayıtları tutmayanlar, altı aydan bir yıla, bu defter ve kayıtları tahrif veya yok edenler veya gizleyenler, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.*” hükmü getirilmiştir. Gelir ve giderlerin işlendiği defterler ibraz edilmediğinden Parti sorumluları hakkında gerekli işlemlerin yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Ankara il teşkilatı Genel Merkez ile aynı binayı kullandığından dolayı ayrıca gelir ve gideri bulunmamaktadır. Bu nedenle sadece Genel Merkez gelir ve giderleri incelenmiştir.

A- Genel Merkez Gelirlerinin İncelenmesi

Parti Genel Merkezinin 2009 yılı gelirleri 13.155 TL olarak gösterilmiştir.

Bunun 3.900 TL'si ödenti gelirlerinden, 9.220 TL'si bağışlardan ve 35 TL'si önceki yıldan devreden nakitten oluşmaktadır.

Genel Merkezin 2009 yılı gelir belgeleri sunulmamıştır. 2009 yılı gelirleri arasında yer alan 13.120 TL'nin belgeye dayanması gerekir.

2820 sayılı Kanun'un “*Gelirlerin sağlanmasında usul*” başlıklı 69. maddesinin üçüncü fıkrasında, “*Sağlanan gelirin türü ve miktarıyla, gelirin sağlandığı kimsenin adı, soyadı ve adresi, makbuzu düzenleyenin sıfatı, adı, soyadı ve imzası, makbuzda ve dip koçanlarında yer alır.*”, 76. maddesinin üçüncü fıkrasında da, “*Bu Kanunun 69 uncu maddesinde belirtilen esaslara aykırı olarak bir siyasi partinin tevsik edilmeyen kaynaklardan gelir sağladığı anlaşılırsa, Anayasa Mahkemesi kararıyla bu gelir Hazineye irat kaydedilir.*” denildiğinden, Partinin 2009 yılı içinde elde ettiği ve belgelendiremediği 13.120 TL'nin Hazineye gelir yazılması gerekir.

B- Genel Merkez Giderlerinin İncelenmesi

Parti Genel Merkezinin 2009 yılı giderleri toplamı 12.992 TL'nin tamamı yönetim gideri olarak gösterilmiştir.

Genel Merkezin 2009 yılı gider belgeleri sunulmamıştır. 2009 yılı giderleri arasında yer alan 12.992 TL'nin belgeye dayanması gerekir.

2820 sayılı Kanun'un “*Giderlerin yapılmasında usul*” başlıklı 70. maddesinin üçüncü fıkrasında, beş milyon (2009 yılı için 58,65 TL) liraya kadar harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belge ile tevsik edilmesi zorunlu olmadığı belirtildiğinden bu miktarı geçen harcamaların fatura veya makbuz gibi belgelerle tevsik edilmesinin zorunlu olduğu ve aynı Kanun'un 76. maddesinin dördüncü fıkrasında da belgelendirilmesi gerektiği hâlde belgelendirilmeyen Parti giderleri miktarınca Parti malvarlığının, Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazineye irad kaydedileceği belirtildiğinden, belgelendirilmesi gerektiği hâlde belgelendirilmeyen 12.992 TL tutarındaki Parti malvarlığının Hazineye gelir yazılması gerekir.

C- Parti Mallarının İncelenmesi

Esas Sayısı:2010/28 (Siyasi Parti Mali Denetimi)
Karar Sayısı:2013/130

Mevcut belgelere göre yapılan incelemede, Partinin 2009 yılı içinde değeri yüz Türk Lirasını aşan taşınır mal, menkul kıymet ve haklar ile taşınmaz edinmediği sonucuna varılmıştır.

IV- SONUÇ

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi 2009 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

1- Partinin 2009 yılı kesin hesabında gösterilen 13.155 TL gelir ile 163 TL nakit devrinin Hazineye gelir kaydedilenler dışında kalan bölümünün eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'na uygun olduğuna,

2- Kesin hesapta gösterilen ve belgelendirilmesi gerektiği halde belgelendirilmeyen 12.992 TL gider ve 13.120 TL gelir olmak üzere toplam 26.112 TL karşılığı Parti malvarlığının, 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun 75. ve 76. maddeleri gereğince Hazineye gelir kaydedilmesine,

3- Gelir ve gider belgelerinin kaydedildiği defterlerin verilmemesi nedeniyle 2820 sayılı Kanun'un 60. ve 113. maddelerine göre gerekli işlemlerin yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

11.12.2013 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkanvekili	Üye	Üye
Serruh KALELİ	Mehmet ERTEN	Serdar ÖZGÜLDÜR
Üye	Üye	Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT	Zehra Ayla PERKTAŞ	Recep KÖMÜRCÜ
Üye	Üye	Üye
Burhan ÜSTÜN	Engin YILDIRIM	Nuri NECİPOĞLU
Üye	Üye	Üye
Hicabi DURSUN	Celal Mümtaz AKINCI	Erdal TERCAN
Üye	Üye	Üye
Muammer TOPAL	Zühtü ARSLAN	M. Emin KUZ